

Göteborg 2024-03-11

**Landsbygds- och infrastrukturde-
partementet**
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande från SFPO i anledning av remittering av Betänkande SOU 2024:8 Livsmedelsberedskap för en ny tid, dnr LI2024/00248

Sveriges Fiskares PO (SFPO) företräder ca. 230 fiskefartyg som är verksamma inom det demersala fisket. Våra medlemmar bedriver fiske på naturens och förvaltarens villkor. Vi har medlemmar längs hela den svenska kusten, från Koster till Kalix. Vi står för ett långsiktigt hållbart fiske och våra medlemmar är bland de bästa när det handlar om skonsamhet, selektivitet och kvalitet. Vi tackar för möjligheten att få lämna ett yttrande på rubricerat betänkande och nedan återfinns våra synpunkter (med fokus på fiske).

En utvecklad inriktning för livsmedelsberedskapen inklusive styrmedel för näringslivets medverkan välkomnas. Betydelsen livsmedelsförsörjningsmässigt av ett upprätthållande av den inre marknaden och handel kan inte underskattas, men ska ej heller överskattas (jfr. händelseutvecklingen initialt under pandemin Covid-19). SFPO delar fullt ut betänkandets uppfattning att åtgärder som stärker livsmedelsberedskapen inte kan anstå.

Förslaget att målet för livsmedelsförsörjningen ska vara att säkerställa att hela befolkningen över tid har tillgång till nödvändiga livsmedel vid en allvarlig störning eller en överhängande risk för en sådan i livsmedelsförsörjningen är klokt; likaså är det ett klokt förslag att införa en lag om livsmedelsberedskap.

SFPO anser att det är bra att Livsmedelsverkets roll som sektorsansvarig myndighet förtydligas genom ett uttalat ansvar att leda arbetet med att samordna åtgärder inom livsmedelsberedskapen. Förslaget att ett nationellt livsmedelsberedskapsråd inrättas är bra.

Det är en seriös brist att det idag inte finns någon lagerhållning för beredskapsändamål. Beredskapslagring är ett sätt att mildra negativa konsekvenser av allvarliga störningar i livsmedelsförsörjningen. I betänkandet föreslås införande av ett regelverk om beredskapslagring inom jordbruksområdet (beredskapslagringen ska omfatta varor inom jordbruksområdet som krävs för framställning av nödvändiga livsmedel). Om detta tankesätt appliceras på fiskets område kan konstateras att det torde vara en nationell viktig angelägenhet att säkerställa den svenska fiskeflottans framtida existens. Den är en nödvändig förutsättning för att kunna framställa sjömat i händelse av störningar av livsmedelsförsörjningen: utan fiskefartyg, ingen svensk sjömat. SFPO anser med andra ord att den alltsedan år 2015 negativa trenden med avseende på antalet aktiva svenska fiskefartyg måste vändas, inte minst utifrån ett livsmedelsförsörjningsperspektiv vid störningar av livsmedelsförsörjningen (jfr. det svenska fiskets bidrag till livsmedelsförsörjningen under andra världskriget).

SFPO har inget att erinra emot vad gäller utformningen av förslaget till lag om livsmedelsberedskap.

Svenskt fiske är numera centrat kring Skagerrak och Nordsjön. Av relevans i detta sammanhang är den rådande motsättningen mellan produktion av mat och energi. Denna intressekonflikt är dessvärre en logisk konsekvens av avsaknaden av en fungerande ordning för prövning av havsbaserad vindkraft. SFPO är inte motståndare till havsbaserad vindkraft, men vi kan inte anse att det är i landets intresse att lokalisera havsbaserad vindkraft på de bästa svenska fiskeplatserna. Om havsbaserad vindkraft etableras på de bästa fiskeplatserna kommer den negativa trenden med avseende på antalet aktiva svenska fiskefartyg att accelerera ytterligare, något som inte torde vara önskvärt utifrån något perspektiv, jfr. livsmedelsstrategin. Det är därför av stor betydelse utifrån ett livsmedelsförsörjningsperspektiv att havsbaserad vindkraft inte tillåts etableras i viktiga fiskeområden. För övrigt finns det gott om områden att etablera havsbaserad vindkraft på som inte är av stor betydelse för svenskt yrkesfiske.

I betänkandet redovisas den totala fångsten av konsumtionsfisk inom havsfisket. År 2021 fiskades drygt 30 000 t konsumtionsfisk och drygt 100 000 t foderfisk samt totalt 1 710 t insjöfisk. De kvantiteter som fiskades är utfallet av fiskets bedrivande utifrån det gällande regelverket. Det är ett faktum att fiske, liksom jakt, är de enda livsmedelsproducenterna som kan skala upp mycket på kort tid. SFPO har gjort uppskattningar av vad som skulle kunna fiskas i en sådan situation där så att säga fritt fiske skulle vara önskvärt. Kustfiskesegmentet (de båtar som fiskar med passiva redskap) skulle i en sådan situation kunna bistå livsmedelsförsörjningen med ca. 450 t fisk/vecka (750 båtar som fiskar sex dagar i veckan och erhåller en fångst om 100 kg varje dag). De trålare som är verksamma inom det demersala segmentet skulle kunna fiska ca. 1 500 t varje vecka (125 båtar som fiskar sex dagar i veckan och erhåller en fångst om 2 t varje dag). Räkfiskesegmentet (trålare) bestående av ca. 42 båtar skulle även de kunna fiska 2 t fisk varje dag sex dagar i veckan – ca. 500 t varje vecka. Skalar man upp denna skattning, som är försiktigt

gjort, får man en möjlig årlig infiskning om ca. 130 000 t fisk. Det demersala fisket skulle enligt skattningen kunna fiska många gånger mer än vad som fiskas för närvarande och fångsterna – 130 000 000 kg matfisk - skulle i en sådan situation kunna utgöra ett substantiellt bidrag till livsmedelsförsörjningen.

Med avseende på vad som sägs om riksintresse och yrkesfiske vill SFPO framföra uppfattningen att trots att det finns områden av riksintresse för yrkesfiske med mera så innebär detta skydd dessvärre inte längre något skydd, i vart fall inte i förhållande till marin vindkraftsetablering med mera. Detta är en allvarlig brist som vi önskar att man kommer till rätta med.

I betänkandet omnämns fiskeredskap. En aspekt att beakta i förevarande sammanhang är den självklara, utan fungerande fiskeredskap fungerar inte fisket. I nuläget återvinns fiskeredskap som exempelvis inte står måtten för tillåtet fiske (en fungerande trål med för liten maskstorlek återvinns). Möjligen vore det lämpligt att, såsom en del i beredskapsplaneringen, lagerhålla fiskeredskap för att säkerställa att ett fungerande fiske fortsättningsvis kan bedrivas om en sådan situationen inträffar som kräver det utifrån ett livsmedelsförsörjningsperspektiv.

Avslutningsvis vill SFPO framföra att svenska yrkesfiskare har tagit till sig att vi ska öka självförsörjningen av livsmedel för att vara bättre rustade. De hav som omger Sveriges kuster är en fantastisk resurs med ett skafferi av olika slags fiskar som kan komma befolkningen till del. Sveriges yrkesfiskare är en resurs och tillgång för Sverige som gärna bidrar till att öka landets självförsörjningsgrad för att säkerställa ett starkt Sverige om det värsta skulle inträffa.

SVERIGES FISKARES PO

Peter Ronelöv Olsson
Ordförande

Fredrik Lindberg
Ombudsman